

Dosarul nr. 2ra-611/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani – M. Murguleț,
Instanța de apel: CA Chișinău – A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru,

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tatiana Vieru,
Iuliana Oprea, Ion Druță,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Nicolai Petrușca și avocatul Victor Tatarciuc,

în cauza civilă la acțiunea lui Nicolai Petrușca împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 07 noiembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din data de 17 martie 2017,

C O N S T A T Ă :

Nicolai Petrușca la 28 noiembrie 2016 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Catană, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, prin care a solicitat repunerea în termen de exercitare a dreptului la acțiune, repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale instanțelor judecătorești în sumă de 1 000 000 lei, încasarea prejudiciului material în sumă de 74 579,40 euro și cheltuielilor de judecată. (f.d. 3-10)

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că în privința Alexandrei Rojic, în calitate de administrator al SRL „R&R”, a fost intentată o cauză penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190, alin. (5) din Codul Penal, în care Nicolai Petrușca a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și civilă.

Prin încheierea judecătorului de instrucție, din 13 iulie 2010 s-a admis demersul procurorului și s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile imobile și mobile, ce aparțineau SRL „R&R”, întru asigurarea acțiunii civile.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2011 s-a admis parțial plângerea inculpatei Alexandra Rojic, s-a anulat încheierea din 13 iulie 2010 și s-a anulat sechestrul aplicat pe bunurile imobile, care aparțineau inculpatei Alexandra Rojic și SRL „R&R”.

În opinia reclamantului, în urma acțiunilor ilegale ale instanței de judecată, și anume, anularea măsurilor de asigurare, Alexandra Rojic a reușit să înstrăineze bunurile, iar acțiunile civile ale părților vătămate au rămas neexecutate până în prezent.

Afirmă că instanța ilegal a dispus anularea sechestrului, fapt ce se atestă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 iulie 2011, prin care s-a anulat încheierea judecătorului privind ridicarea sechestrului, hotărârea Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii din 29 iunie 2012 și hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 23 octombrie 2012, prin care a fost recunoscut judecătorul vinovat de comiterea abaterii disciplinare.

Prejudiciul cauzat se datorează anume acțiunilor ilegale ale instanței de judecată, care a dispus anularea încheierii cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, adoptate de judecătorul de instrucție la etapa urmăririi penale în cadrul dosarului penal privind invinuirea Alexandrei Rojic, ca rezultat acțiunile civile ale părților vătămate, admise prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 23 iulie 2013, au rămas neexecutate.

Astfel, prin acțiunile ilegale ale instanței de judecată i-au fost cauzate suferințe psihice, fizice și morale, mai mult, i-a fost limitat dreptul la un trai decent la bătrânețe.

Mai menționează că din cauza acțiunilor ilegale ale instanței de judecată a fost privat de dreptul la un proces echitabil, drept prevăzut de art. 6 din CEDO, totodată i-au fost încălcate și drepturile prevăzute de art. 19 din CPP, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 al Protocolului nr. 1 din Convenția Europeană.

În susținerea pretenției cu privire la repunerea în termen de exercitare a dreptului la acțiune Nicolai Petrușca a menționat că prin hotărârea Colegiului Disciplinar nr. 23/7 din 29 iunie 2012, menținută prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/32 din 23 octombrie 2012, judecătorului Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, care a emis încheierea din 11 martie 2011 privind anularea măsurilor de asigurare, i-a fost aplicată sancțiune disciplinară, despre care a aflat abia în anul 2016.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 05 decembrie 2016 s-a refuzat în primirea capătului de cerere privind încasarea prejudiciului cauzat din contul Angelei Catană, care a devenit irevocabilă prin neatacare (f.d. 94-96)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 martie 2017 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea lui Nicolai Petrușca privind repunerea în termenul de exercitare a dreptului la acțiune, s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolai Petrușca împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat. (f.d. 112, 117-120)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 07 noiembrie 2017 a respins apelul declarat de către Nicolai Petrușca, a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din data de 17 martie 2017. (f.d. 154,155-168)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 20 decembrie 2017 Nicolai Petrușca și avocatul acestuia Victor Tatarciuc au înaintat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii primei instanțe. (f.d.172-180)

În motivarea recursului recurenții au indicat că instanțele de judecată au emis hotărârile în mod arbitrar cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, instanțele de judecată nu s-au expus în fond asupra pretențiilor înaintate.

Consideră că nu a omis termenul de adresare în instanță, or termenul începe a curge din momentul aflării despre încălcările drepturilor sale și momentul fixării acestei încălcări, la caz despre încălcările dreptului său a aflat la data de 05 august

2016, când a fost admisă acțiunea civilă, dar s-a constatat că nu poate fi executată fiind vândute toate bunurile întreprinderii.

În conformitate cu art. 434, alin. (1), (2) al CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 07 noiembrie 2017, recursul declarat de către Nicolai Petrușca și avocatul Victor Tatarciuc la data de 20 decembrie 2017, este depus în termen.

Potrivit art. 439, alin. (2) al CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 28 martie 2018 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442, alin. (1) în colaborare cu art. 444 ale CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi. Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Articolul 445, alin. (1), lit. c) CPC prevede că instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând cele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Nicolai Petrușca și avocatul Victor Tatarciuc întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele considerente.

Nicolai Petrușca s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile instanței de judecată, care în opinia acestuia a dus la imposibilitatea executării acțiunii civile admise în carul examinării dosarului penal privind învinuirea Alexandrei Rojic, or prin încheierea din data de 11 martie 2011 s-a anulat măsura de asigurare aplicată pe bunurile imobile ce aparțin Alexandrei Rojic și SRL „R&R”.

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani prin hotărârea din 17 martie 2017 a respins ca fiind neîntemeiată cererea lui Nicolai Petrușca privind repunerea în termenul de exercitare a dreptului la acțiune, a respins acțiunea ca fiind tardivă, hotărârea fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată prematură concluzia instanței de apel, din considerentele ce preced.

Potrivit prevederilor art. 267, alin. (1) Cod Civil termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În temeiul acestei dispoziții, instanța va respinge acțiunea ca fiind tardivă, dacă se va constata că partea și-a exercitat dreptul la acțiune cu depășirea termenului de

prescripție. Prescripția se răsfrânge asupra posibilității apărute la persoană fizică de a-și apăra dreptul încălcat pe calea acțiunii civile.

La stabilirea începerii curgerii termenului la acțiune instanța urmează să stabilească data nașterii dreptului încălcat.

Termenul de prescripție în general nu curge dacă dreptul subiectiv, care se cere a fi protejat în general nu există. Deoarece acțiunea civilă este acțiunea îndreptată spre realizarea forțată a pretenției indicate de reclamant, atunci această acțiune poate fi exercitată după începutul curgerii termenului de prescripție.

Nicolai Petrușca solicită repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile instanței de judecată ca urmare a anulării sechestrului aplicat pe bunurile imobile ce aparțin Alexandrei Rojic și SRL „R&R” și care a făcut imposibilă executarea acțiunii civile admise prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din data de 23 iulie 2013.

Instanțele ierarhic inferioare au constatat că dreptul la acțiunea a reclamantului a început a curge la 29 iunie 2012, data emiterii hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii privind validarea hotărârii Colegiului disciplinar, prin care s-a aplicat sancțiune disciplinară judecătorului, care a emis încheierea din data de 11 martie 2011 privind ridicarea sechestrului aplicat prin încheierea judecătorului de instrucție din data de 13 iunie 2010.

Colegiul lărgit menționează că prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din data de 23 iulie 2013 Alexandra Rojic a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190, alin. (5) Cod Penal. Una din victimele escrocheriei este și Nicolai Petrușca. Instanța a admis acțiunea civilă și a încasat din contul Alexandrei Rojic în beneficiul lui Nicolai Petrușca prejudiciul material în mărime de 74 579,40 euro, prejudiciul moral în mărime de 40 000,0 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7 870,0 lei. Sentința a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 09 decembrie 2014.

Nicolai Petrușca suține, că este în imposibilitatea de a executa hotărârea privind încasarea prejudiciului cauzat de Alexandra Rojic pe motiv că prin încheierea Judecătorei sect. Centru din data de 11 martie 2011 a fost ridicat sechestrul, iar ultima a înstrăinat bunurile imobile.

Prin urmare, dreptul subiectiv a lui Nicolai Petrușca, de a urmări încasarea prejudiciului, a început a curge din data când a devenit executorie sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din data de 23 iulie 2013.

Concluzia instanței de apel precum că dreptul la prezenta acțiune a început a curge la data emiterii hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a fost validată hotărârea Colegiului disciplinar privind aplicarea sancțiunii disciplinare judecătorului, care a emis încheierea din data de 11 martie 2011 prin care a ridicat sechestrul aplicat prin încheierea judecătorului de instrucție din data de 13 iunie 2010, este eronată.

Astfel, în situația descrisă instanța de apel urma să soluționeze fondul apelului și să se expună asupra temeiniciei cererii privind repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale instanțelor judecătorești.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, ce au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, instanța de recurs apreciază decizia instanței de apel ca fiind prematură.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de apel în condițiile în care nu s-a expus asupra fondului cauzei, deoarece a respins acțiunea ca fiind tardivă și potrivit procedurii prevăzute de către legislația procesuală cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

Astfel, la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să stabilească legea aplicabilă speței, să verifice temeinicia acțiunii precum și să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 07 noiembrie 2017, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Nicolai Petrușca și avocatul Victor Tatarciuc.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău 07 noiembrie 2017, în cauza civilă la acțiunea lui Nicolai Petrușca împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la repunerea în termen de exercitare a dreptului la acțiune, repararea prejudiciului material și moral cauzat cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecători

Iuliana Oprea

Ion Druță

Luiza Gafton

Maria Ghervas